

EUROPAPARLAMENTET

SPECIALUTGAVA

EUROPEISKA RÅDET
4 och 5 november 2004
i Bryssel

TAL AV TALMAN JOSEP BORRELL FONTELLES
ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

03/S-2004

*Generaldirektoratet för parlamentets
ledning*

SV

SV

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\06-Bruxelles

TAL AV TALMAN JOSEP BORRELL FONTELLES
EUROPEISKA RÅDET

4 november 2004
i Bryssel

Mina damer och herrar medlemmar av Europeiska rådet.

Det är en stor ära för mig att för första gången rikta mig till er som talman för Europaparlamentet.

Händelserna förra veckan i Strasbourg väckte förmodligen oro och kanske irritation hos vissa av er. Som ni vet blev det till slut ingen omröstning inom Europaparlamentet, men jag skulle vilja ge er min tolkning av det som skett, omständigheter som jag redan i Rom fått tillfälle att kort diskutera tillsammans med några av er.

För det första vill jag säga att jag är övertygad om att det som inträffat kommer att stärka demokratin inom EU, konsolidera våra institutioner, öka allmänhetens intresse för den europeiska politiska debatten och göra att medborgarnas grundläggande rättigheter respekteras mer effektivt.

För det andra har jag aldrig ansett att det handlade om en institutionell kris eller en kraftmätning mellan institutionerna. Det som hände tillhör den normala demokratiska diskussionen. Det handlade om en vanlig politisk debatt som väckte stort intresse hos allmänheten. Vi klagar med rätta på medborgarnas låga deltagande i valet till Europaparlamentet och fruktar att de kommande folkomröstningarna om förslaget till konstitutionellt fördrag inte kommer att väcka tillräckligt stort intresse hos medborgarna. Vi kan bara välkomna att Europaparlamentet, som fått allt större befogenheter, utövar dessa befogenheter på ett ansvarsfullt sätt.

Låt oss erinra oss att de nuvarande fördragen – och i ännu högre grad den framtida konstitutionen – ger Europaparlamentet rätt att tillsätta kommissionen som kollegium. Jag anser att den institutionella jämvikten varken har rubbats eller förändrats. Parlamentsutskottens utfrågningar av de nominerade kommissionsledamöterna gav oss möjlighet att både bedöma kandidaterna som personer och den politik de tänkte föra.

För det tredje handlade debatten – kanske inte enbart men i stor utsträckning – om mycket känsliga samhällsfrågor: den viktiga frågan om asyl- och invandringspolitik, kvinnans roll i familjen och yrkeslivet, icke-diskriminering på grund av sexuell läggning, förhållandet mellan etik och politik. Europaparlamentet har aldrig diskriminerat någon på grund av dennes trosuppfattning.

I ett EU som nyligen antagit en stadga för grundläggande rättigheter är det naturligt att denna typ av ämnen tas upp till diskussion.

Oberoende av vilken åsikt man har i dessa frågor har diskussionen visat att vår union, bortsett från de ekonomiska aspekterna, är baserad på gemensamma grundläggande värderingar. Jag tror fullt och fast att parlamentet har bidragit till att stärka de värderingar som EU är baserat på.

Parlamentet har emellertid också belyst andra frågor. Det vill ha en oberoende kommission med kommissionsledamöter som är kompetenta på de områden de utsetts att ansvara för.

Jag är till sist övertygad om att Europeiska unionen behöver både ett trovärdigt Europaparlament och en stark kommission. Ingen av dessa institutioner kommer att bli starkare genom att försvaga den andra. Kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, som fick starkt stöd av parlamentet i juli, har fattat det kloka och riktiga beslutet att inte lägga fram sitt förslag till kommissionskollegium.

Parlamentet har bara utövat de befogenheter det har enligt fördragen. Det är omöjligt att ge en institution som är grundad på allmänna val vissa befogenheter på villkor att den inte utövar dem.

Jag hoppas att en politisk lösning inom kort kommer att föreslås som kan göra det möjligt för parlamentet att ge kommissionskollegiet sitt förtroende. Mycket viktiga steg i den riktningen har redan tagits, och jag är övertygad om att fler kommer att tas under detta möte med Europeiska rådet så att José Manuel Barroso kan lägga fram sitt förslag. Europaparlamentet är berett att utan dröjsmål inleda den process som krävs för att omröstningen för att godkänna den nya kommissionen skall kunna äga rum, om möjligt vid nästa plenarsammanträde.

Jag vill också tacka det nederländska ordförandeskapet för dess särskilda insatser när det gäller **kommunikationen med medborgarna**. Jag deltog själv i ett mycket intressant informellt rådsmöte om detta med EU-ministrarna den 5 oktober i Amsterdam. Parlamentet skall anta sitt yttrande om det konstitutionella fördraget i december, och med det som utgångspunkt kommer vi att genomföra en så decentraliserade informationsverksamhet som möjligt.

Mina damer och herrar medlemmar av Europeiska rådet.

Konventets arbete inleddes med en ”avlyssningsfas” som gjorde att vi kunde få reda på allmänhetens förväntningar när det gäller Europeiska unionen. Dessa var i huvudsak tre: sysselsättning, säkerhet och Europas närvaro på den internationella scenen.

Just sysselsättning och säkerhet är huvudpunkterna på er dagordning.

När det gäller tillväxt och sysselsättning har vi nu tillgång till den rapport Wim Kok utarbetat om **Lissabonstrategin**.

Det första vi bör göra i fråga om Lissabonstrategin är att sluta kalla den för detta. Ingen vet vad vi talar om. Jag föreslår att vi säger en ”strategi för konkurrenskraft, social sammanhållning och miljö”.

Vid nästa möte i vår för Europeiska rådet har det gått fem år efter det att Europeiska unionen beslutade att sätta upp målet att bli – jag citerar – ”världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi med en hållbar ekonomisk tillväxt som leder till fler och bättre arbetstillfällen och större social sammanhållning”. Denna ofta upprepade mening börjar likna ett mantra.

Det må vara hur som helst med den saken, processen måste gå vidare om vi skall säkerställa en hög sysselsättningsnivå, som (vilket Kok-rapporten klart betonar) är det enda som i ett åldrande Europa kan finansiera den solidariska politik som utgör själva kärnan i den europeiska sociala modellen.

I Lissabon satte vi upp målet att 70 procent av den aktiva befolkningen skulle ha sysselsättning. I dag är siffran 63 procent, att jämföra med 71 procent i USA.

När det gäller anslag till forskning och utveckling fastställde Europeiska rådet i Barcelona målet 3 procent av BNI. I dag har siffran sjunkit till 1,9 procent i Europa, jämfört med 2,8 procent i USA och 3,1 procent i Japan.

Vi får emellertid inte glömma att dessa mål fastställdes i en period av ekonomisk välfärd. I dagens ekonomiskt svagare konjunktur måste vi konstatera att målen är långt ifrån uppfyllda och att de inte heller kommer att vara uppfyllda 2010 om det inte görs betydligt större ansträngningar.

När mål uppenbarligen inte går att realisera måste vi ha modet att ändra dem, utan att förlora hoppet att nå dem inom en realistisk tidsrymd.

Helt visst måste kampen för den europeiska ekonomins konkurrenskraft i första hand föras inom varje enskild medlemsstat, vilket kommissionen och rådet är mycket väl medvetna om. Men Europeiska unionen som sådan kan och bör bidra till denna process – varför skulle vi annars diskutera ämnet här?

Vi måste se till att direktiven snabbt införlivas med medlemsstaternas nationella lagstiftning. Som ni vet tillämpas bara sju av 40 av de direktiv som rör Lissabonmålen i alla medlemsstater. Och i genomsnitt är bara 60 procent av alla EU-direktiv införlivade med nationell lagstiftning.

Om en ”strategi för konkurrenskraft, social sammanhållning och miljö” skall lyckas måste våra institutioner planera sitt arbete utifrån ett strikt tidsschema med större målinriktning och samtidigt till punkt och pricka tillämpa den överenskommelse om bättre lagstiftning som de undertecknade i december 2003.

De diskussioner som vi kommer att hålla om reformen av stabilitetspakten och om den framtida finansieringen av unionen måste även de ha till syfte att främja tillväxt, kvalitativ sysselsättning, forskning samt teknik och innovation i Europeiska unionen.

Europaparlamentet har i detta syfte antagit en mekanism för samordning mellan alla berörda parlamentsutskott och inrättat ett tillfälligt utskott för den framtida finansieringen av unionen som jag kommer att leda.

När det gäller denna punkt, vilket Polens och Danmarks premiärministrar helt riktigt påpekade i morse, måste vi höja forskningsanslagen för att mobilisera forskningsresurserna i unionens 25 medlemsstater och för att ge unga forskare incitament så att deras ”kunskap” inte tas i bruk utanför unionen och därmed förvärrar vårt teknologiska underskott.

Unionens medborgare förväntar sig även att EU garanterar deras säkerhet. Med utgångspunkt i de nuvarande fördragen skulle Europaparlamentet vilja att vissa åtgärder i det konstitutionella fördraget antas i förväg: ett gemensamt europeiskt asylsystem och en enhetlig flyktingstatus, om vilken diskussioner pågår.

Vi anser även att aktiveringen av de två broarna för åtgärder avseende invandring (artikel 67 i fördraget) samt bekämpning av terrorism och internationell brottslighet inte kan anstå till konstitutionen träder i kraft.

Europaparlamentet fäster den allra största vikt vid att beslut på detta område fattas i enlighet med medbeslutandeförfarandet mellan den lagstiftande myndighetens två grenar. I detta avseende uppmuntrar jag er att acceptera det nederländska ordförandeskapets förslag som går ut på att rådet skall besluta om en övergång till kvalificerad majoritet på områdena asyl, invandring och gränskontroll, vilket skulle främja demokratin.

Detta är en av nyckelfrågorna i det konstitutionella fördraget: om rådet ställer sig emot den i dag, hur skall man då förklara för unionsmedborgarna att ratificeringen av detta fördrag är av allra största vikt?

Hotet från internationell terrorism utgör det största problemet för unionsmedborgarnas samlevnad och säkerhet. Europaparlamentet anser att en rad åtgärder omedelbart måste vidtas: förbättring av samarbetet och informationsutbytet mellan polismyndigheterna – främst genom att omvandla Europol till ett gemenskapsorgan – förhandling i unionens namn av verkliga internationella avtal om polisiärt samarbete och inrättande av ett europeiskt kontor för stöd till terrorismens offer.

Slutligen lägger Europaparlamentet stor vikt vid inrättandet av en verklig europeisk asylpolitik för att stärka åtgärderna för flyktingskydd som garanterar flyktingarna fullständiga rättigheter och förbjuder alla former av kollektiv utvisning.

Mina damer och herrar medlemmar av Europeiska rådet,

Europaparlamentet kan även bidra till att bana väg för det svåra beslut som ni skall fatta om **Turkiet** i december. Parlamentet kan vara en användbar partner med tanke på att dess samtycke krävs i slutet av processen. Frigivningen av Leyla Zana i april kan delvis tillskrivas parlamentets vägran att gå med på att en av parlamentets Sacharovpristagare glöms bort.

Det är svårt att förutse innehållet i det yttrande om Turkiet som Europaparlamentet kommer att anta den 2 december. Det är dock bättre med en öppen och ärlig debatt som riktar in sig på de verkliga frågorna än en debatt som grundar sig på halvsanningar och fördomar. Jag kommer hur som helst att besöka Turkiet dagen efter parlamentets beslut för att förklara parlamentets ståndpunkt för de turkiska myndigheterna och den turkiska allmänheten.

Trots de viktiga frågor som i dag står på dagordningen kan jag inte låta bli att ta upp frågan om **ledamotsstadgan**.

I januari 2004 lyckades inte rådet uppnå den kvalificerade majoritet som krävdes för att godkänna den kompromisstext som förhandlats fram av de föregående ordförandeskapen.

Genast efter att jag valts till talman för Europaparlamentet tog jag således kontakt med flera medlemmar av rådet samt med rådets ordförande.

Parlamentet är djupt övertygat om att det krävs en enhetlig stadga för Europaparlamentets ledamöter – efter utvidgningen till 25 medlemsstater finns det ingen annan utväg.

Europaparlamentet är på nytt berett att visa flexibilitet för att nå en överenskommelse. Parlamentet kan emellertid inte formellt lägga fram ett nytt förslag utan att vara säkert på att det kommer att godkännas av rådet. Därför tror jag att det krävs ett informellt möte för att diskutera denna fråga före slutet av denna ordförandeskapsperiod eller i början av nästa. Sedan kommer det att vara för sent.

Rådet måste säga huruvida det håller med om att det behövs en enhetlig stadga för Europaparlamentets ledamöter, i enlighet med vad som föreskrivs i fördraget. Jag tar mig friheten att upprepa hur brådskande denna fråga är. Om rådet anser att ett sådant behov föreligger är jag säker på att vi kan nå en överenskommelse. Om inte, måste parlamentet få veta.

Avslutningsvis har Europaparlamentet för avsikt att hålla den europeiska politiska debatten om samtliga våra framtida vägval levande. Vi kommer alla att gå stärkta ur denna debatt och, vågar jag mig på att hoppas, bättre förstådda av allmänheten. Konstitutionens framgång, en avgörande fas för vår framtid, hänger på detta.

Låt oss göra det tillsammans.
